

Jaarverslag 2023

Vastgesteld in bestuursvergadering 26 juni 2024.

Inhoudsopgave 14e jaarverslag Stichting Bezoekerscentrum De Veenweiden:

- 1. Voorwoord**
- 2. Bevorderen bewustzijn**
- 3. Informeren toeristische mogelijkheden**
- 4. Exploitatie en beheer gebouw en tuin bezoekerscentrum**
- 5. Overige activiteiten**
- 6. Bezoekersaantallen en verkopen**
- 7. Organisatie**

1. Voorwoord

De visie van waaruit het Bezoekerscentrum De Veenweiden opereert is dat als mensen hun omgeving beter kennen, zij er ook beter voor gaan zorgen. Het bezoekerscentrum wil als regionaal informatie-, ontmoetings- en activiteitscentrum de toegangspoort zijn naar de Rijn- en Veenstreek, zodat bewoners en gasten onze regio duurzaam kunnen beleven. Het bezoekerscentrum stimuleert jong en oud om aandacht te schenken aan landschap, natuur, flora, fauna, cultuurhistorie, milieu en duurzaamheid. Hieruit volgen onze volgende doelstellingen:

- Bevorderen bewustzijn t.a.v. genoemde onderwerpen;
- Informeren over de toeristische mogelijkheden;
- Exploitatie en beheer van gebouw en tuin bezoekerscentrum;
- Overige activiteiten ter bevordering van bovenstaande doelen.

In hoofdstuk 2 t/m 5 leest u welke activiteiten in 2023 zijn ondernomen om deze doelstellingen te realiseren. In hoofdstuk 6 staan de belangrijkste aandachtspunten voor de organisatie.

2. Bevorderen bewustzijn

2.1. Uitvoering PR-Plan Bezoekerscentrum de Veenweiden

Om de Rijn en Veenstreek en ook onze vernieuwde vaste tentoonstelling beter onder de aandacht te brengen van de bewoners en gasten van onze regio is in 2021 gestart met de uitvoering van ons PR-Plan. In 2022 is daaraan verder gewerkt en is het project Vergroting Zichtbaarheid Bezoekerscentrum gestart. In dat kader zijn in 2023 weer wisseltentoonstellingen, workshops en lezingen gehouden. Er is dit jaar geen gelegenheid geweest om markten met streekproducten te organiseren. Er zijn ook geen films vertoond. Het is de opzet in 2024 korte informatieve films te gaan draaien. Er zijn vijf Natuurjournaals uitgebracht. En er is een nieuw BC-infobord geplaatst. Daarnaast is het project Vrijwilligersbeleid uitgevoerd. In dat kader zijn verbeterafspraken gemaakt en wordt zoveel mogelijk samengewerkt met het IVN. Er is een begin gemaakt met het aantrekkelijker en toegankelijker maken van de website voor (het werven van) nieuwe vrijwilligers. Ook Facebook en Instagram worden hiervoor nu gebruikt. Een nadere toelichting op een aantal van deze activiteiten wordt hier onder gegeven.

2.2. Kunstwisselexposities

In 2023 zijn de volgende exposities ingericht:

oktober 2022-januari 2023

'Mooiste vogels uit het Groene Hart' van Hans J. Geuze en Adri Zaalberg

De gezamenlijke expositie van vogelschilderijen en glaskunstwerken trok ook in januari nog veel belangstelling.

februari - maart 2023

'Nieuwsgierig tot achter de horizon' uitgebeeld door Renée Blom

Een tentoonstelling met grafische kunst waarin landschappen werden getoond. Opgedragen aan Cees Claessen. Daaraan gekoppeld twee succesvolle workshops voor volwassenen 'Boekjes maken van grafisch papier'.

april - mei 2023

'Natuur in Beweging' door IVN Natuurkiekers

Een fototentoonstelling gericht op het Prinses Irenebos. Met daarbij aandacht voor de seizoenen, de rol van vlinders, bijen en vogels in de voedselketen en de klimaatverandering. Daaraan gekoppeld twee succesvolle workshops voor jongeren van 12 tot 18 jaar.

juni - juli 2023

Papierkunst 'Zielswegen' van Katja Berkenbosch

Deze tentoonstelling betrof 'Paper-Art'. Een techniek waarbij bijzonder papier op houten panelen wordt gelijmd.

augustus - september 2023

'Flowerpower in Olieverf' van kunstenaress Anneke Janszen

Een tentoonstelling met olieverfschilderijen op linnen over tal van soorten planten, bloemen en bladeren. Een ware explosie van kleuren en vormen.

'Natuur in Glas' door Kees Bot

In de zelfde periode, maar los van boven genoemde tentoonstelling, zijn twee succesvolle workshops gegeven over Graveren in glas.

oktober - november 2023

'Bossen en bomen op linnen' van kunstenaress Truus Serdijn

Een serie schilderijen gemaakt met acryltechniek op linnen, geïnspireerd op talrijke wandelingen in de natuur.

In oktober heeft de kunstenaress in het Bezoekerscentrum aan belangstellenden alles over haar werk en inspiratie verteld.

december 2023

'Natuur in 2- en 3-dimensie' van Maarten Abrahamsen

Aquarellen en acrylschilderijen die de beleving en betrokkenheid van de schilder bij de natuur, landschappen en dorpsgezichten tot uitdrukking brengen.

2.3. Lezingen

Lezing **'Geschiedenis van de polders rondom Alphen'**

Op zondag 24 september 2023 heeft Arjan van 't Riet, archivaris bij het gemeentearchief, verteld hoe door de eeuwen heen de mens een belangrijke rol heeft gespeeld in de Rijn- en Veenstreek. De mens doet dat nog steeds. Hij grijpt in het landschap in en zet de natuur naar zijn hand. Zo is het landschap van vandaag niet hetzelfde als het landschap van onze voorouders.

2.4 Knapzakroute en Klompenpad

Sinds het Prinses Irenebos eind 2021/begin 2022 op de schop ging, klopte de oude Knapzakroute niet meer. Daarom heeft het Bezoekerscentrum in de zomermaanden een nieuwe route uitgezet. Een hele klus, want de Gemeente en de Provincie bleven veranderingen aan brengen. Maar sinds begin oktober is de definitieve route rond. Belangstellenden kunnen nu bij de gastvrouwen en -heren in het Bezoekerscentrum voor een gering bedrag de vernieuwde routebeschrijving krijgen om in het Irenebos van alles te ontdekken en beleven. In deze routebeschrijving wordt duidelijk aandacht besteed aan milieu en duurzaamheid. De tocht is bedoeld voor kinderen van 8 tot 12 jaar en is ook

zeer geschikt voor kinderfeestjes. De kinderen krijgen een “knapzak” mee in de vorm van een eigentijdse kleurige rugzak van recycle materiaal met gezonde inhoud, die zij na afloop mogen houden.

Het Bezoekerscentrum had al jaren een leuke wandeling voor de kleintjes rondom het gebouw, het zogenaamde Kabouterpad. Echter heeft de Gemeente inmiddels richting de nabij gelegen woonwijk het Kabouterbos aangelegd. Heel leuk, maar dit leidde wel tot verwarring. Daarom is “onze” wandeling om het gebouw omgedoopt tot Klompenpad. De kinderen kunnen nu met hun (groot-) ouders van klomp tot klomp lopen. De klompen zijn genummerd en bij elke klomp is iets leuks te ontdekken. De routebeschrijving is bij de balie van het Bezoekerscentrum gratis te verkrijgen.

2.5 Facebook, Instagram en Website

Ook in 2023 is het gebruik van facebook verder uitgebreid. Er wordt geprobeerd om 3x per week iets te posten over het Bezoekerscentrum, de directe omgeving of eventueel de gebruikers van het Bezoekerscentrum. Berichten worden aangeleverd, gedeeld, maar meestal zelf geschreven. Hierbij wordt steeds gezocht naar aansprekende en passende foto's om e.e.a. aantrekkelijker te maken. Er wordt gebruik gemaakt van aangeleverde en eigen foto's en van foto's van de beeldbank van de Natuurkiekers van het IVN. Ook wordt geprobeerd zoveel mogelijk IVN-activiteiten, die in of vanuit het Bezoekerscentrum plaatsvinden mee te nemen.

En er wordt nu gebruik gemaakt van Instagram, om daarmee ook jongeren te bereiken. Facebook en Instagram zijn nu ook bedoeld voor de werving van nieuwe vrijwilligers.

Er is tenslotte een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om een eenvoudig Track-and-Trace-systeem op onze website te kunnen plaatsen. Doel daarvan is te kunnen meten wat het bezoek aan de website is en welke pagina's het meest worden bekeken. Daar waar nodig kunnen dan aanpassingen worden gedaan en kan worden gefocust op het verkrijgen van meer website bezoekers. De implementatie van dit systeem dient nog te worden uitgevoerd.

2.6 Natuurjournaal

Het Natuurjournaal is een regelmatig verschijnende nieuwsbrief met leuke weetjes en tips over de natuurlijke omgeving van het Bezoekerscentrum. Deze werd in eerste instantie gestuurd naar de vrijwilligers en relaties van het Bezoekerscentrum. Inmiddels is het adressenbestand uitgebreid met vele externe belangstellenden. De in de nieuwsbrief geplaatste berichten zijn ook met foto afzonderlijk op de website gezet onder de rubriek “Nieuws”. Belangstellenden konden zich ook op de nieuwsbrief abonneren via aanmelding op de website.

In 2023 zijn vijf nummers verschenen.

Er wordt door Avifauna, Bezoekerscentrum, SLA en IVN inmiddels nagedacht over de mogelijkheid te komen tot een gemeenschappelijk Natuurjournaal. Avifauna heeft daarbij het voortouw. Daarom zal het Bezoekerscentrum vanaf 2024 zelf geen Natuurjournaals meer uitbrengen.

3 Informeren toeristische mogelijkheden

Het Bezoekerscentrum heeft zich wat betreft toerisme vooral gericht op het faciliteren en bekend maken van toeristische mogelijkheden in de regio. Mede daarvoor is in het Bezoekerscentrum een Infozuil geplaatst. Op deze zuil en ook via onze vernieuwde website en folders verstrekt het Bezoekerscentrum informatie over met name fiets- wandel- en kanotochten in de (wijde) omgeving. Op de zuil is ook info te zien over toeristische attracties in Alphen zoals het Archeon, Avifauna, de Kwekerijen in Boskoop en de Nieuwkoopse Plassen. Als laatste is informatie toegevoegd over het Irenebos. De inhoud van de zuil wordt steeds verder uitgebreid.

4 Exploitatie en beheer gebouw en tuin

4.1 Ontwikkelingen huurders/gebruikers

4.1.1 Vaste gebruikers

Ook in 2023 had het Bezoekerscentrum drie vaste huurders:

- ❖ IVN, - Instituut voor natuureducatie
- ❖ Junis – Buitenschoolse opvang en
- ❖ Cardea – Zorglocatie Zegerplas is er voor jeugdigen 9-16 jaar, die door complexe problematiek niet meer naar school kunnen.

Met deze drie organisaties vindt 1x per jaar een gezamenlijk gebruikersoverleg plaats

Buitenschoolse opvang De Paddenpoel - Junis Kindero...

Naast het gezamenlijke overleg wordt in het najaar (en zo nodig tussentijds) ook afzonderlijk gesproken met de drie organisaties IVN, Junis en Cardea. Met Cardea is het contract verlengd tot 31 december 2025. Met Junis is een nieuw, geactualiseerd meerjarig contract afgesloten, ook met een looptijd tot 31 december 2025. Met IVN zijn nieuwe afspraken gemaakt over de hoogte van de huur. Alle drie deze organisaties zijn van wezenlijk belang voor het functioneren van het Bezoekerscentrum. De vaste huurbijdragen van deze organisaties zijn randvoorwaardelijk om het Bezoekerscentrum financieel gezond houden. Zonder IVN mist het Bezoekerscentrum een natuurlijke huurder die 1-op-1 past bij de doelstellingen van het Bezoekerscentrum. Het is verheugend te constateren dat in 2023 met alle drie de organisaties nieuwe, toekomstgerichte afspraken zijn gemaakt.

4.1.2 Overige huurders

Naast de vaste huurders kent de locatie 13 kleine huurders, bestaande uit politieke partijen, gemeentelijke diensten, sterrenkijkers, etc.

4.2 Ontwikkelingen gebouw

In het afgelopen jaar is het buitenschilderwerk van de hoofdconstructie voltooid. In 2023 volgt het schilderwerk van de deuren en kozijnen. Het Sedumdak heeft zijn jaarlijkse onderhoudsbeurt gehad. De verwarmingsinstallatie heeft een servicebeurt gehad, waarbij is geconstateerd dat enkele onderdelen in 2023 moeten worden vervangen. De vuilwaterpomp die zich in de put voor het gebouw bevindt is vervangen door een nieuwe. Er zijn regelmatig storingen geweest in de computers die de presentaties in de expositiezaal aansturen, gezien de leeftijd van deze computers zal worden onderzocht of deze in 2023 geheel of deels moeten worden vervangen. Het verdient aanbeveling om de buiten werking zijnde camera's aan het gebouw op korte termijn te vervangen door meer moderne exemplaren. Hiervoor is inmiddels een advies gevraagd.

4.3 Ontwikkelingen tuin

Het onderhoud in de tuin verloopt conform een beheerplan. Afgelopen jaar is dit geactualiseerd. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen zwaar beheer dat door de IVN-werkgroep wordt gedaan en lichter beheer dat door de tuinwerkgroep wordt gedaan. Het doel van het beheer is om zo veel mogelijk natuur en biodiversiteit in de tuin te hebben.

5 Overige activiteiten

Het bestuur heeft een contract afgesloten met het waterschap en met de gemeente over het beheer van landschapselementen. Deze liggen meestal buiten de bebouwde kom. Dit werk wordt dan gedaan door IVN-vrijwilligers en genoemde overheden betalen ons voor deze inzet. Dit geld wordt vervolgens gebruikt voor het aan schaffen van materiaal en o.a. aanplant van bomen. Het contract met het waterschap is door hen opgezegd omdat ze het beheer van de kade in een hand willen hebben. Dus bij 1 aannemer. Het contract met de gemeente is met hen geëvalueerd en er zijn nieuwe afspraken gemaakt.

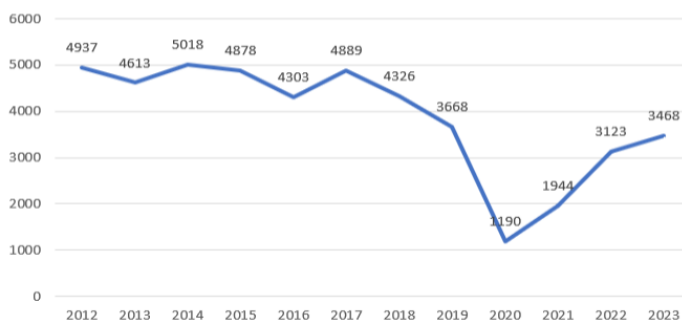
6 Bezoekersaantallen/verkopten

Bezoekersaantallen

In 2023 zijn de bezoekersaantallen weer aangetrokken. Bijna drie-en-een-half duizend bezoekers hebben we mogen ontvangen. Dit is 10% meer dan in het jaar daarvoor. Het niveau van 2019 hebben we daarmee nog niet gerealiseerd. De extra activiteiten die zijn georganiseerd alsmede de openingen van de tentoonstellingen trekken helaas niet de gewenste grote groepen. Hiervoor zijn grotere activiteiten zoals herfstmarkt e.d., in het verleden goed voor een paar honderd bezoekers, nodig.

Jaar	totaal	Jan.	Febr.	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2012	4937	345	272	513	389	420	355	381	414	842	456	268	282
2013	4613	355	408	212	508	541	352	398	412	204	737	153	333
2014	5018	522	620	482	484	660	288	284	391	335	450	308	194
2015	4878	221	426	292	747	258	392	315	400	371	991	300	165
2016	4303	340	276	427	491	380	433	382	282	228	644	242	178
2017	4889	403	278	414	478	444	756	417	586	417	350	272	74
2018	4326	374	315	368	395	325	653	294	378	273	506	311	134
2019	3668	287	361	251	229	416	360	218	345	481	393	153	174
2020	1190	163	36	105	0	0	86	313	254	233	0	0	0
2021	1944	0	0	0	0	0	181	453	393	321	377	165	54
2022	3123	39	231	279	341	326	273	353	198	310	434	156	183
2023	3468	289	362	240	508	352	240	309	365	258	307	110	128

Bezoekersaantallen 2012-2023

Opmerkingen

In 2023 was het BC 2 dagen in gebruik als stembureau. Daarnaast was het BC in de 2^e helft van het jaar 7 dagen gesloten vanwege gebrek aan vrijwilligers en van 6 dagen is geen opgave ontvangen. T.o.v. 2022 is er sprake van een stijging van de bezoekersaantallen met 11%. Hiermee wordt de stijgende lijn vastgehouden na corona. De bezoekersaantallen van voor corona worden (nog) niet gehaald. In voorjaar is IVN gestopt met de bezetting van de IVN-infohoek. Voor de bezoekersaantallen lijkt dit geen negatief effect gehad te hebben.

gesloten vanwege corona
 limitering aantal bezoekers

Verkopen en giften

Bij de start van Bezoekerscentrum in 2009 is een winkel ingericht naar het voorbeeld van andere Bezoekerscentra. Vanwege de beperkte openingstijden en onbekendheid met het aanbod worden op jaarbasis, maar een beperkt aantal items verkocht. In 2023 is daarom besloten om met de verkoop van items te stoppen.

In 2023 is € 19 aan giften ontvangen.

7. Organisatie

7.1. Bestuur

In 2023 bestond het bestuur uit de volgende personen:

- René Vrugt, voorzitter
- Irma Brugmans, secretaris
- Foppe Jan Japenga, penningmeester
- Antoon Zonneveld, lid namens het IVN
- Joost van Beek, algemeen lid
- Evert Mol, algemeen lid
- Pieter Verkade, algemeen lid

Er zijn in 2023 zes bestuursvergaderingen geweest. In de bestuursvergaderingen wordt vooral de dagelijkse gang van zaken gemonitord.

De leden van het bestuur ontvangen geen vergoeding.

Ook heeft de stichting geen mensen in dienst.

7.2. Vrijwilligers

7.2.1. Activiteitencommissie

De commissie bestaat uit de volgende leden: Evert Mol (coördinator), Ria van Oeveren, Loes Broer en Pieter Verkade. De commissie heeft zich dit jaar vooral beziggehouden met het ontwikkelen, organiseren en uitvoeren van activiteiten t.b.v. de vergroting van de zichtbaarheid van het Bezoekerscentrum en het verschaffen van toeristische informatie. De commissie heeft 12 keer vergaderd.

7.2.2. Tuinwerkgroep

De Tuinwerkgroep bestaat uit een groep van zo'n 15 personen, die de 1^e zaterdagochtend van de maand bij elkaar komen om de tuin rond het Bezoekerscentrum te onderhouden. De groep kan wel enige nieuwe vrijwilligers gebruiken. De groep kijkt actief om zich heen.

7.2.3. Werkgroep Onderhoud gebouw

Deze werkgroep bestond in 2023 uit Pieter Verkade (coördinator), Antoon Zonneveld, Dirk Scheer en Kees van Dam. Zij verzorgen het noodzakelijke onderhoud aan het gebouw en de bestratingen rondom. Voor het onderhoud van de elektrische installatie worden zij ondersteund door Dick Warmerdam, die het onderhoud van de alarminstallatie regelt alsmede het aanmelden van personen bij de alarmkamer om de toegang tot het gebouw te krijgen.

7.2.4. Werkgroep Gastvrouwen/-heren

De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers ligt vrij hoog. Het wordt ook steeds lastiger om voldoende bezetting te realiseren mede door langdurige uitval van sommige vrijwilligers vanwege operaties. Ook IVN heeft te maken hiermee. Dit en de wens om te komen tot een meer eenduidige aansturing van vrijwilligers heeft ertoe geleid dat in de bestuursvergadering van juli het BC-bestuur heeft besloten om de activiteiten inzake ontvangst bezoekers in het Bezoekerscentrum door gastvrouwen en –heren van zowel het Bezoekerscentrum als van IVN onder te brengen in een nieuwe gezamenlijke BC/IVN-groep. Dit is in het najaar 2023 verder samen met IVN Alphen aan den Rijn uitgewerkt. Op 16 december is een eerste gezamenlijke startbijeenkomst gehouden met vrijwilligers, die verder gaan als Team Ontvangst.

7.3 Lidmaatschappen/partners

VOA

De Stichting is lid van de Vereniging Ondernemingen Alphen aan den Rijn (kortweg VOA).

PReT

Met PReT (Platform Recreatie en Toerisme Alphen aan den Rijn) (www.pretalphen.nl) heeft de Stichting goede banden.

VVPZ

Het Bezoekerscentrum is aangesloten bij de Vereniging Vrienden Park Zegersloot (VVPZ).